

Historický vývoj ekonomiky u nás

Námi použitá historická data PRIBORu začínají v dubnu roku 1992. Právě v tomto období 2. poloviny 90. let probíhala bankovní a měnová krize:

- 1. ledna 1991 vstoupil v platnost hlavní balík stabilizačních makroekonomických opatření:
 - Liberalizace obrovského množství cen,
 - Liberalizace zahraničního obchodu + zavedení vnitřní směnitelnosti koruny
 - Zafixování měnového kurzu vůči koši 5 měn
 - Rozpad RVHP vedl k šokovému propadu zahraničního obchodu a k pozvolnému přesouvání exportů do vyspělé Evropy
 - = v důsledku souběhu vnitřních a vnějších faktorů poměrně drasticky poklesl HDP (cca 15 %).
- 1994 – 1995
 - Probíhala naplno velká privatizace
 - V říjnu 1995 vstup do OECD
 - Inflace setrvale kolem 9 %
 - Nezaměstnanost kolem 3 %
 - Pozvolné upevňování základů tržního hospodářství
 - Dochází k vyprazdňování „transformačních polštářů“
 - = Přes veškerý pokrok se začínají formovat trendy, které později vyústí do bankovní a měnové krize

Vývoj v bankovním sektoru se v daném období potýkal s podkapitalizací, špatnými úvěry, neexistujícím řízením rizik, mezerami v právním řádu apod. Došlo k vyčištění bilancí Komerční banky, České spořitelny a Investiční banky. Zřídila se Konsolidační banka (1991) jako hlavní nástroj pro přebírání špatných půjček. Do bankovního sektoru začaly vstupovat nové banky (13 v roce 1990, 13 v 1991, 17 v 1992 a 4 v 1993). Banky však byly podkapitalizované, měly nezdravé rozvojové strategie. Navíc byla velmi benevolentní licenční politika ČNB.

Kolem roku 1996 se v bankovním sektoru začaly kumulovat problémy, které vedly k hromadění špatných úvěrů a vyžadovaly řešení:

- Rozšíření flukтуаčního pásma koruny
- Zvýšení 2-T repo sazby v několika krocích z 11,3 % v únoru na 12,4 % v červnu 1996
- Zvýšení povinných minimálních rezerv z 8,5 % na 12,5 % v červnu 1996
- Některé negativní tendence a symptomy:
 - Ztráta politického konsensu a akceschopnosti po volbách v květnu 1996
 - Emise korunových euroobligací zač. roku 1997
 - Množící se negativní zprávy a špatném stavu české ekonomiky

Pokusy o stabilizaci ekonomiky však nebyly pro trhy přesvědčivé, protože došlo k deprecaci koruny, růstu inflačního očekávání, růstem inflace.

Přišel tedy druhý balíček očekávání v červnu 1997:

- Makroekonomická opatření (výdajové škrt, zmrazení mezd a další)
- Mikroekonomická opatření byla zaměřena na zlepšení právního a institucionálního prostředí
 - Přechod k cílování inflace (od ledna 1998)
 - Restrukturalizace bankovního sektoru (pozoruhodný růst ziskovosti a kvality služeb)
 - Významná adaptace makrosféry (růst konkurence a produktivity)
 - Zlepšení právního a institucionálního prostředí
 - Příliv přímých zahraničních investic (vyšší atraktivnost ekonomiky; relativně nízké mzdy, investiční pobídky)
 - Snižování vnější nerovnováhy
 - Stabilizace volatility kurzu
 - Snížení inflace (19)